

ERDÉLYI GAZDA

ALTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel

TARTALOM.

Műtrágya beszerzésének díjtalan közvetítése.

Körültekintés.

Patkóvasalás sima utakra.

Keresztezzünk. Grubicy Geyza.

Kormányintézkedések.

Az állatok lerakása. — A szesznek súlyszerinti kiszámítása. — Oly borkimérése, mely a természetes bornál soha elő nem fordul.

Egyleti élet.

Gyűlés az ezredéves kiállítás ügyében. — Heremag tisztító raktár megtekintése.

Rövid szakközlemények.

A legelőnek átalakítása szántófölddekké. — Folygonum sachalinense. — Malacz-takarmányul némelyek az árpát, mások a tengerit tartják jobbnak — Zsiros tej.

Vegyések.

Szarvasmarhák eladásának- és vásárlásának közvetítése. A mesterséges borok készítése. — A locomobil. — Gazdasági főiskola Budapesten. Farmrendszerű bérletek. — Javaslat a mezőrendőrségről. — A keleti marhavész Oroszországban. — Magyarországi tehenek Bulgáriában. — A vegyikísérleti állomások. — Telepítés. — Oroszország gabonatermése 1893-ban. — Nagy-Körös szőlőkertjeiben. — Németország külföldi borkereskedelme.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Műtrágya beszerzésének díjtalan közvetítése.

Lapunk olvasó közönségének érdekeit mindenkép előmozdítani kívánván, mindazoknak, kik e végett hozzánk fordulnak bármiféle műtrágya beszerzését díjtalanul közvetítjük és pedig szavatolt belérték mellett olcsóbban, mint a hogyan a gyárosoknak kiadott árajánlatai mellett közvetlen a gazdák által eszközölhető volna.

Tekintettel arra, hogy a műtrágya a gazdaság kívánt jövedelmeztetésének már egyik legfontosabb és mondhatni nélkülözhetlen eszköze, hova-tovább nagyobb tért hódítani hivatott hazarészünkben is, ez arra indított, hogy ezen becses anyag lehető legolcsóbb beszerzésénél, olvasóinknak segítségünket felajánljuk.

A megrendelést eszközöljük úgy egész waggon rakományt tevő mennyiségben, mint ennél kisebb mennyiségekben, sőt eszközölünk

gyűjtő megrendeléseket is, t. i. az ugyanazon vasuti állomás közelében lakó több birtokos által teendő kisebb megrendeléseket együtt, a nagyban való szállítás előnyösebb árai mellett.

A fizetésre nézve pedig legelőnyösebb módokat és kívánatra aratás utánig terjedő legolcsóbb hitelt eszközölünk.

Az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége.

Körültekintés.

— Mezőrendőri törvényjavaslat a bizottságban. — Allatbiztosítás. —

A mezőrendőrségről szóló törvényjavaslat az összes gazdaközönség nagy öröme a képviselőház földmívelési bizottsága elé került. Kevés tudomásunk van a bizottság tárgyalásának eredményéről, valamint arról, hogy történtek-e módosítások és ha igen miben állanak azok. Ezekről tehát ez időszert nem szólhatunk. Csak egy új dologról kívánunk megemlékezni, a mi a törvényjavaslatba felvett azon tiltó intézkedésről, hogy arankás heremagvakat forgalomba hozni tilos lesz

Ha az aranka irtása kötelezővé tétetik, csak úgy vezethet sikerre, ha a forrásnál kezdjük és nem vetjük magunk el az arankát az így-amúgy tisztított arankás here- vetőmagokkal. Így is sok bajt fog okozni az aranka irtása. Növekvő here termelésünk által, mely kellő gondot azonban a vetőmag tisztaságára nem fordított és most sem fordít, egyuttal az aranka is elterjesztetett szélében-hosszában.

Egyletünk rég felfogva, hogy csak a tiszta vetőmag által lehet elejét venni az aranka elterjedésének és csak úgy lehet irtásával sikeresen megküzdeni, ha a vetés alkalmával nem igyekszünk saját magunk az arankát is elvetni. Látva ezenkívül egyletünk azt is, hogy a heremag termelésnek milyen jövője van Erdélyben sietett egy heremag tisztító-raktárt állítani fel Ezen raktár célja, hogy a gazdák vetőmagjaikat itt aranka-mentessé tisztítsák; ezenkívül az eladásra kerülő mag mennyiség is csak tisztítva és olomzárólva kerüljön forgalomba Külföldi exportunk is emelkedhessék az által, hogy bizalmat keltünk magunk iránt tisztított

magvaink által. S végül ez által a gazda közönségnek legyen alkalmá és helye, hol a termelt és eladásra szánt heremagvait jó áron és biztosan tudja értékesíteni.

Ezen raktár sikeres működésének előbizonyítéka azon nagy mennyiségű mag, a mi az idén az erdélyi gazdaközönség által beküldetett. Ugy, hogy az eddigi gépekkel nem lehetett győzni a munkát és ujabban két gépet kellett megrendelni.

Az allatbiztosításról szóló törvényjavaslat az országos gazdatanács elé került A törvényjavaslat még nem bocsátatott nyilvánosság elé így annak sem ismertetésére sem bírálatába nem bocsátkozhatunk. Hír szerint azonban megkívánjuk említeni, hogy két részből fog állani. A fertőző betegségekkel szemben kötelező lesz az allatbiztosítás. És pedig szövetkezeti alapon. A nem járvány betegségekkel szemben nem kötelező. Csak ha a község állattartó gazdáinak fele kívánja, alakul a község szövetkezetté. Természetes, hogy ez esetben a gazdaközönség másik ellenző része is be kell, hogy lépjen a szövetkezetbe. A szövetkezetek egymás között szintén szövetkezetet alapítanak az egyes szövetkezetekben előforduló károk megtérítésére.

Az egyes szövetkezetek, ha nem lépnek egymással solidaritásba, nagyobb károk esetén nem prosperálhatnak Egy szövetkezet, melynek működés köre kicsi, mely nem nyereségre van alapítva, más helyzetben van mint egy biztosító társaság. Éme az egész országra kiterjeszti működés körét, szorványosan biztosít itt is, ott is És, ha egy környéken nagyobb számú allat hull is el: elsősorban nem voltak az allatok mind és nála biztosítva, másodsor nagyobb területen több biztosítást nyerhet, hogy a kár fedezve legyen. De a szövetkezet területe csak az illető községre szorítkozván és mivel minden állattartó gazda biztosítja állatait egy nagyobb károsodások esetén a biztosítás útján befolyt illetekekből nem fogja tudni fedezhetni a károkat, ha a szövetkezetek kölcsönösen is nem lépnek szövetkezetbe. Csak az ügy kezelés legyen majd olyan, nehogy a nem nyereségre alapult szövetkezet díjait a kezelés drágábbá tegye, mint egy biztosító társaság díjai volnának, és nehogy majd nehézkessé és lassúvá váljon az egész ügymenet.

Elsőrendű

műtrágyák.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyi termékek gyár (KRAMER J.)

ajánlja: párolt csontliszt szuperfoszfát, Thomas salak, egeresi trágyafosz, chilisalétrom és egyéb különleges műtrágyatermékeit szavatolt tartalom mellett. — Talajelemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Mindennemű felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája, Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz. alatt, a hová a levelek és rendelések intézendők.

10 (51—52)

SZUPERFOSZFÁT.

Párolt csontliszt.

Patkóvasalás sima utakra.

A patkóvasalás kérdésének megoldása sehol sem ütközik annyi nehézségbe, mint ott, hol az éghajlat gyorsan egymás után következő időváltozások által az utakat majd félig fagyott, majd lágy, majd pedig sima jéggel takartakká teszi, vagy városokban, hol gránitkövezet aszfalttal és faburkolattal váltakozik. Ekérdés fontossága legjobban az által derül ki, hogy évről-évre százan meg százan szabadalmat keresnek patkóvasalás javítására és számtalan rizma papírt irkálnak tele az arról való értekezésekkel; a gyakorlatban azonban a téli vasalásra csak a minden pillanatban megújítható csavarsarkok váltak be és ezen sarkok meglehetősen általános használatnak örvendenek is. Ha az eddig használatban volt csavarsarkok az igényeknek nem minden tekintetben feleltek meg és panaszra adtak okot, úgy azt semmiképen sem szabad magának a módszernek hibájául felróni, hanem egyesegyedül az eddig használt sarkok alakjának. És tényleg az eddig használt véső alakú, hegyben végződő sarkoknak számos hátrányuk van. Mert eltekintve attól, hogy az eddigi sarkok, midőn ujonnan beillesztetnek, tulságos magasságuk és élességük által a lónak valóságos kínzó-eszközei, még azon hátrányuk is van, hogy hegyes végük csakhamar, a legrövidebb használat után eltompul, lekopik, oldalai ledomboríthatnak és az egész sarokvég félgömbö-szerű alakot nyer, miáltal nemcsak, hogy az intendált cél, a csuszamlás megakadályozása illuzoriussá van téve, hanem mint könnyen belátható, az ilyen sarokkal ellátott patkó sokkal rosszabb, mint-ha egyáltalán sarka nem volna.

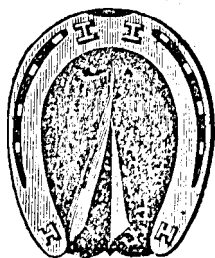
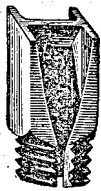
Tévedés azonban azt hinni, hogy a sarok csak akkor biztosítja a fellépést és lehetetlenné teszi a csuszást, ha az olyan éles, hogy bevág. Hogy a szögcsucs, vagy bevágási élesség épenséggel nem szükséges, bizonyítja a korcsolya, melynek bármily széles az alapja, soha sem csuszik a kisebb átmérő, azaz oldalirányban, hanem hátulról mellfelé vagy vissza, a mely irányban ez domboruan van ivelve, tehát az oldalirányú csuszás megakadályozására az él maga elegendő és teljesen felesleges a beszúrási vagy bevágási képesség.

Ezen tapasztalat lett értékesítve a patkó H. sarkoknál (Neuss-szabadalom). A sarkoknak H alakú harántmetszetük van (lásd az ábrát) mely a lekopásnál is állandóan egyforma marad. A három egymáshoz derékszög alatt álló aczélsín folyton élesen maradó hosszéleinek ellenirányú hatása által a talajon való rögzítést még akkor is biztosítja, ha az összfelület domborúvá lett és megakadályozza az elsiklást bármely oldal felé mindaddig, míg a patkóból a saroknak bármely darabkája kiáll.

Hogy az ilyen szerkesztett sarok, úgy nyáron az aszfalton, mint télen a jégen, egyaránt jól használható, azt a tapasztalat bizonyítja.

Ha a lónak sima vagy lejtősen emelkedő uton terhet kell huznia, úgy a pata elejével kapaszkodik, mi mellett azonban a sarokvánkost oly magasra emeli, hogy a sarok hatása többé érvényre nem jut; ily esetekben a patkóknak kampókkal (Griffe)

kell bírniok és pedig vagy a közönségesen odaforrasztottakkal, vagy pedig — a mi még előnyösebb — két rövid patentsarokkal, melyek a hegyfalba beleszavartatnak (lásd az ábrát) Vasalás akkor tökéletes, minden körülmények között



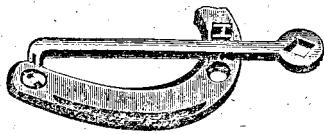
megfelelő, és sima utakra való tekintettel semmiféle más vasalási módszer által felül nem multható.

Meddő munka volna itt a sarokvasalás előnyei és hátrányai felett vitatkozni. Oly bőséggel vagyunk már az eféle hivatott tollból eredő — theoretikus értekezéseknek, hogy újat többé nem mondhatnánk. A ki a sarkok fölött elméletileg akar pályázat törni, az könnyű szerrel teheti, a ki azokat azonban a téli vasalásnál pótolni akarja, az idejét és pénzét veszíti. Ezer ló közül, melyek németországban műutakon használtatnak, 990 sarokkal van vasalva, és hogy ezen 990 lónak bármi csekély százaléka a sarkok folytán megsántult volna, azt senki sem bizonyíthatja, miglen minden ló, mely vasalatlan patákkal műuton használtatik, rövid néhány nap alatt okvetlen megsántul, nem mivel a pata széle rongáltatik, hanem mivel az ut egyenetlen volta és a rajta heverő kövek folytán a sarokvánkossal sokat szenved.

A sarokvánkossal és a hátsó pata sérülése ellen védelmet nyújt a sarok az által, hogy e részeket az ut durva felszínétől távol tartja. Feltéve azonban azt, hogy a sarkok alkalmazása ellen az előpatkón, a nyári vasalásra vonatkozólag, még némely észszerű ellenvetések felvolnának hozhatók, úgy ezek mindenesetre tárgyaltannak lesznek a hátsó pótkóra nézve, mert megállapított tény, hogy ott a sarok csak előnyöket nyújt minden tekintetben, a ló könnyebb előremozgásában is, és minthogy a ló csak némileg lejtős vagy sima uton, nevezetesen aszfalt vagy faburkolaton a sarkot okvetlenül igénybe veszi, hogy a talajon biztos megállhatást nyerjen, úgy okszerű érvek a sarkok használata ellen a hátsó patkó nyári vasalásnál sem hozhatók fel.

Hogy a természet a lovat sarkok nélkül teremtette, az igaz, de épen úgy való igaz, hogy a ló nem műuton való használatra lett teremtve. Hisz az ember sem lett a természetől sarkos lábvelével ellátva és azért még sem akad civilizált országban ember, ki sarok nélküli cipőben járna. A mi a láb-beli sarka az embernek, az a patkósarok a lónak; eszköz arra, hogy a lábnak szilárd alapot biztosítson és előrehaladásában a csüdizület hajlító inait kimélje.

Egy csavarsaroknak letörése csak akkor állhat elő, ha nehéz lovak számára sokkal gyengébb számok alkalmaztatnak, vagy ha a kovács a csavarlyukat nem eléggé mélyítette;



akkor azonban a patkóban maradt darabka két kis foggal ellátott kulcsal (lásd az ábrát) könnyen eltávolítható, mi a közönséges csavarsarkoknál lehetetlen.

A Neuss-féle patentsarkokat az istállóban sem kell kiszedni, minthogy a ló azokkal magát meg nem sértheti, mint a nagyon veszélyes vésőalakuan élesített sarkokkal.

Hintós lovaknál egy sarok körülbelül három hétig tart el, 100 darab tehát egy pár kocsilónak az öt téli hónapra, egy hátilonak pedig 2 évre elegendő. Ennélfogva a Neuss patentsarkok a fogyasztóknak sokkal kevesebbe kerülnek, mint a minden másféle sarok.

A Neuss-féle patentsarkok gyakorlatiságának és czélszerűségének bizonyítékául szolgál az ezer meg ezer elismerés.



Keresztezzünk.

Ugy a mint az erdélyi részekben a baromfi tenyésztés áll, nem egészen mondható hasznosnak, mert csak egyoldalú, ugyanis csak a tojással dominál a világ piacon. És ebben exellál is, albumin

exportja nagy, de friss tojásainak kivitele is jelentékeny. Mutatja azt Kolozsvár, Nagy-Enyed, Gyula-Fehérvár, Brassó, Nagy-Szeben példája.

De hát magában a tojás termeléssel még nem zsákmányolták ki az erdélyi tenyésztők a baromfi tenyésztést, mert kell, hogy a hustermelésre is kiterjesszék figyelmüket, és a husos baromfiak exportálására is kiterjeszkedjenek. A hus exportálása mily könnyen és minden további nehézség nélkül eszközölhető, és közlekedési viszonyaink közt, melyek most Magyarországot a világpiacokkal összekötik, ahhoz közel vezetik, — minden akadályt leküzd. — A szállítási tarifák a baromfiak és terményeire nézve oly alacsonyok, hogy ez akadály nem lehet ellenzője az exportálásnak. Sőt inkább buzdíthatja a tenyésztőket az exportálásra értem ezt úgy, hogy a tenyésztő az export vásárlóknak termeljen, mert maga a tenyésztő nem bir annyit termelni, hogy ő maga sikeresen exportálhassa.

De hát, hogy is segítsünk azon, hogy silány testű baromfiaink export képesek legyenek?

Tudva levő dolog, hogy csak a nagy testű, súlyos baromfiak érdemlik meg az exportot, mert csak ezeket veszi meg a külföld.

De mikor ezzel nem rendelkezünk! Baromfiaink silány testűek, hitványok és ezért a világpiacokon nem kedveltek.

Hát itt áll elő annak a szüksége, hogy baromfiainkat testben emeljük, azoknak testnagyságát gyarapítsuk.

A legközelebbi gondolat arra vezet, hogy kiválasztás útján eszközöljük azt, és a kiválasztás után tenyésztetteket bocsássuk a piacra.

Ez a kiválasztás azonban igen nagy szakértelmet kíván, és sok időbe kerül mig eredményre jut.

Minek tehát ezen eszközöznyulni, mikor ennél hathatóbb eszközök állnak rendelkezésünkre. Minek kezdjük mi elejéről a dolgot mikor már mások azt mi helyettünk megtették — előállítván a fajbaromfiak nagy seregét, melyek testre sokkal nagyobbak, mint hazai baromfiaink, és melyek, mint állandosított fajták, biztosan átörökítik utodaikra tulajdonságaikat.

A fajbaromfiiban nem azt a tulajdonságot bírnak, hogy azt tisztán tenyésztve baromfi állományunkat ezzel megsemmisítsük, mert erre legalább is egy évszázad kellene, de többet mondok még egy évszázad múlva sem mert hogy valamenyi kis birtokosainkat fel lehetne arról világosítani, hogy a fajbaromfi tartása, ennek tenyésztése csak hasznukra vállhat, arról már én lemondtam, lehet, hogy utódaim erről másképp fognak gondolkodni.

De arra hivatják a fajbaromfiakat, hogy hazai baromfiainkat nemesítsék, hogy azokat tojó képességökben előmozdítsák, s hogy azok testnagyságát és súlyosságát emeljék, mert mint állandosított fajták, tulajdonságaikat biztosan átörökítik utodaikra.

Ezen átörökítési képességük majdnem mese-szerű.

A fajbaromfi által keresztezett hazai baromfiaink ivadéka nem csak eléri a fajbaromfi nagyságát és testsúlyát, hanem azt rendkívül kedvező éghajlatunk és természetes tartás mellett még meg is haladják. Láttam számos keresztezést, melyek testre még súlyosabbak voltak a keresztezésre használt baromfinál.

Itt tehát az áll előttünk, hogy keresztezzük baromfiainkat fajbaromfiival és ebben az esetben testnagyságuk és súlyok öregbitése érdekében, hogy az ivadékok annál jobban legyenek export képesek.

És minő fajtájú fajbaromfiakat használjunk hazai baromfiaink keresztezésére?

A tyukoknál a Plymouth-Rocks és a Langshan fajtát, a busa; a Houdant a tojóképességre Ezek a fajták valóban csudát mivelnek hazai baromfiaink keresztezésében, ivadékaikban; a Plymouth-Rocks és a Langshan ivadékaikban testsúlyukat átörökítik, úgy hogy hazai baromfiaink sulya 2—3 szor felemelkedik, vagy is, hogy az így keresztezettek sulya az anya állatok sulyát 2—3-szor felülmulják.

A kacsák közt a Piking meg az Aylesbury kacsérok keresztezéseinek eredményei szemmel láthatók, s hazai házi kacsáinknál még egyszer nagyobbak.

A ludaknál az emdeni, a pomeraniai és az Olasz gunár az, a mely a ludainkat nagyban felveszi testükben. És különösen szól ez a cikk a ludakra nézve, melyek csak a testükkel és tollukkal fizetnek

Grubicy Gézya.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kormányintézkedések.

Az állatok lerakása.

Egy Felmerült eset alkalmából, mihez tartás végett közöltetik, hogy a fennálló szabályok értelmében a Magyarország területén, tehát belföldön feladott szarvasmarha, sertés, juh és kecske szállmányok minden vasuti és hajó állomáson, tehát marharakodóul nem engedélyezett állomásokon is kirakhatók. A külföldön (Ausztriában, Horvát-Szlavonországban) feladott szarvasmarha, sertés, juh és kecske szállmányok azonban csakis marharakodóul engedélyezett állomásokon s előzetes állatorvosi megvizsgálás után rakhatók ki.

— **Oly bor kimérése, mely a természetes bornál soha elő nem forduló tulajdonságokat mutat, kihágást képez.** Így határozott a belügyminiszter, mint a regáleügyekben szaktekintélynek elismert „Kereskedők Lapja” írja, egy felmerült konkrét eset alkalmából. A határozat ide vonatkozó részét nevezet szaklap után a következőkben adjuk: Romlott bor kimérése miatt vádlott az, 1876. évi XIV. t.-cz. 14 és 7 §-ai alapján 100 frt pénzbüntetésben marasztaltatik el, mert a vegykísérleti állomás nyilatkozata szerint a kimért bor oly tulajdonnal bír, melyek természetes bornál nem fordulhatnak elő s üdoritó, moslékszerűen zavaros és emelylő ize miatt az egészségre is ártalmas.

— **A szesznek sulyszerinti kiszámítása.** A pénzügyminiszter vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a szesznek sulyszerinti kiszámításánál a hordók göngy-sulyának előzetes megállapítása tárgyában a következő rendeletet bocsátotta ki: Az osztrák császári királyi pénzügyminiszterrel egyetértőleg megengedem, hogy azokban az esetekben, a melyekben a szesznek elszállításánál a szeszadóról szóló 1888. évi XXIV. t.-cz. végrehajtása iránti utasítás 24. §-a 1. 5. pontjának rendelkezéséhez képest, az alkoholmenyiség suly szerint állapítandó meg: a vállalat kívánságára, a szesz szállítására használt hordók göngysulyának megállapítása már az elszállítás iránti bejelentés benyújtása előtt — de nem korábban, mint a kiszállításra bejelentett időpontot megelőző 24 órával — eszközöltessék és az így meghatározott göngysuly, a tiszta sulynak a bejelentéshez képest később fogantatandó megállapításánál alapul vétessék.

Egyleti élet.

Gyűlés az ezredéves kiállítás ügyében. Az ezredéves kiállítás Kolozsvár kerületi bizottságának gazdasági szakosztálya f. hó 8-án tartotta szervezkedő gyűlését egyletünk kebelében. Lapunk múlt számában a hely szűke miatt csak röviden jelezhetjük a megtörténtét, fenartva magunknak, hogy jelen számunkban számoljunk be az ülés lefolyásáról, mely a következő volt:

A tárgysorozat előtt a titkár bejelenté, hogy az elnök betegsége folytán korelnöknek kell vezetni a gyűlést. Korelnökül megválasztották tehát br. Bánffy Ernőt; továbbá előadóul Sz. Szakáts Pétert, jegyzőül Nagy Kálmánt.

Az elnök megnyitván a gyűlést, az előadó előterjeszté a gyűlés tulajdonképeni célját Ugyanis a m. kir. kereskedelmi miniszter az 1896-ban, a millenium ünnepére, rendezendő orsz. kiállítás előkészítésére 18 kerületi bizottságot szervezett.

A Kolozsvár kerületi bizottság, mely alá hét vármegye és Kolozsvár városa tartozik, alakuló ülését a kinevezett elnök gr. Béli Ákos vezetése alatt meg is tartá, s ez ülésen három szakosztályra oszlott. Es pedig történetire dr. Finály Henrik elnökle alatt; gazdaságra Szabó József, és ipar-és kereskedelemre Sigmond Dezső elnökle alatt.

A gazdasági szakosztály tagjait az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányának tagjai képezik. Tehát ezen szakosztály tartja most alakuló gyűlését.

Ezután felteszi azon kérdést, hogy miután hatáskörük alá csupán 7 vármegye tartozik, birnak e résztvevési joggal a többi vármegyéből való választmányi tagok is? A gyűlés rövid vita után Sipos Gábor indítványát fogadta el, s azon véleményen volt, hogy az szakosztály csupán csak nyerhet azáltal, ha tagjai számosabban vannak.

Felolvassa még az előadó a kerületi bizottság megalakulására a miniszter által megállapított szabályokat, s a kolozsvári kerületi bizottság közgyűlésének jegyzőkönyvéből a gazdasági szakosztályra vonatkozó részleteket

Ezután áttér a helyi bizottságok megalakításának kérdésére.

Felolvass egy ügyrendet, melyet az alosztály elfogadva, egyöntetűségi czéljából az egyes helyi bizottságoknak ajánljon. Azonban, minthogy több pontnál nézeteltérések fordultak elő, azt levéve a napirendről, abban állapodtak meg, hogy előzetes tanulmányozás czéljából kinyomatva az egyes tagok közt ki fogják osztani, s csak a jövő ülésen veendő részletes tárgyalás alá.

A gyűlés ekkor megválasztá az alosztály tisztviselőit. Elnök Ión Szabó József; alelnökök br. Bánffy Ernő és br. Jósika Gábor; előadó Sz. Szakáts Péter; jegyző Nagy Kálmán.

Az szakosztály munkaprogramjának megállapításánál ugyancsak egy indítványt tevő bizottság kiküldésében állapodtak meg, melynek tagjaiul Sipos Gábor, dr. Szentkirályi Kálmán, Vörös Sándor, Ásványi Lajos, az előadó és jegyző kértettek fel.

Ezután az indítványokra kerülvén a sor, dr. Szentkirályi Kálmán indítványozza, hogy ezen szakosztály nem csupán az előirt 7 vármegyét képviselje, s egyedül azokra terjeszse ki figyelmét, hanem egész Erdélyre, mert ellenkező esetben Erdély mint egészen különálló gazdasági jellegű része az országnak kellően képviselve nem lesz.

Nagy Kálmán és Sipos Gábor ellenzik, hogy a szakosztály hatáskörét túllépje. Az előadó pedig azt véli, hogy ez nem ezen szakosztály körébe tartozik, hanem az erdélyi gazdasági egyesületébe, mire Szentkirályi indítványát visszavonja.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Sipos Gábor és Szentkirályi Kálmán urakat kérvén föl, az ülést bezárja.

Az erdélyi gazdasági egylet heremag-tisztító raktárát f. hó 13-án egy kiküldött bizottság látogatta meg Br. Bánffy Ernő vezetése és az egyleti titkár kalauzálása mellett, meggyőződni az ott folyó munkálatokról. A bizottság úgy az ott talált rendről, mint a folyó munkáról elismeréssel nyilatkozott. Látva, hogy mily lendületet vett ez ügy és hogy az eddigi gépekkel nem lehet a nagymérvű küldeményt kellő időben elvégezni, azonnal intézkedett még két új gép hozatala iránt.

Rövid szakközlemények.

— **A legelőnek átalakítása szántóföldek-ké.** G. Paturel jelentést tesz azon kísérleteinek eredményeiről, melyek szerint oly területek, melyek 10 évig legelőképen használtattak, 1888. őszén fel-

törtettek és újból rendszeres mivelés alá vétettek. Ez alkalommal kitűnt, hogy noha e területek szerves anyagai nagy mértékben felszaporodtak, termőképességük éppen nem emelkedett az ezen idő alatt folyton szántóföldekül használt területek fölé. Ennek oka részben egy bogárnak tömeges megjelenése lehetett, mely évről-évre jobban elszaporodván a legelőn; a termést részben tönkre tette. Azonban az ezen bogaraktól érintetlenül hagyott parcellák is jóval kevesebb termést adtak, mint az istállótrágyával kezelt szántók. Annak kinyomozására, hogy e jelenségnek oka nem bizonyos ásványi anyagok hiányában található-e, phosphorsav-s káliutrágyákkal tétettek kísérletek. Ezek alkalmazása azonban nem járt számbavehető eredménnyel, mi nem volt meglepő, mert a chemiai elemzés azt mutatta, hogy ezen területek e tekintetben gazdagoknak mondhatók. Az utolsó évben vetett őszi gabona teljesen kifagyott. A parcellák tavasszal lettek tehát, elvetve, ebben azonban egy záporosó tett tetemes károkat. Ezután más parcellák superphosphattal és chlorkáliummal trágyáztattak, mások pedig összehasonlításul erős istállótrágyában részesültek, s minden parcellában takarmányrépa vettetett. Ennek előveteménye 4 parcellán burgonya, 4 parcellán pedig csalamádé volt. A bogár itt még nagyobb károkat tett, mint valaha, s így e kísérlet is dugába dőlt, de csak a műtrágyás parcellákon, az istállótrágyások ellenben normális termést adtak; a bogár az erősebben fejlődő istállótrágyás répákban nem volt képes akkora kárt tenni. Ezen és más kísérletei folytán jelentést tevő a következő megállapodásra jut: 1. A talajt 10 éven át legelőnek hagyni nem czélzerű, mert ha a feltörés után erősen megrágyázzuk is ásványi trágyával, a termés nem éri el a normálist. Állati kártevők, melyek a talaj hosszú nyugalma alatt fölöttébb elszaporodhatnak, némely növény termelését teljesen meggátolják a feltörés után még több év múlva is. Istállótrágya alkalmazása esetén kevesebb okunk van a panaszra, s így a legeltetés humuszaporító hatásának értéke jóformán semmi. 2. Ha a talaj csak rövidebb ideig (4 év) szolgált legelőül, akkor a feltörés után termékenyebbnek látszik, mint a hosszabb ideig legeltetett talaj. Mindazáltal ez sem fizeti ki magát, minek oka talán abban rejlik, hogy a kemény, föl nem lazított talajnál a nitrátok képződése meg van nehezítve.

— **Polygonum sachalinense.** (Egy új takarmánynövény) Mindenkor, amidőn takarmány-szükség fordul elő, élelmes magkereskedők egy új, az eddigieknél minden tekintetben jobb növényt ajánlanak, melyet a gazdák drága pénzen meghoztatnak, kipróbálnak és — nagyban nem természetek. Ilyen lesz — minden valószínűség szerint — a Polygonum sachalinense is, amelyről, anélkül, hogy ajánlanók, a következőkben emlékezzünk meg: Mintegy 30 év előtt Maximovicz orosz természet-tudós a Sachalin szigeten, mely Szibéria és Japán között fekszik, egy új növényt fedezett föl, mely azután a moszkvai botanikus kertben neveltetvén, a növénytanba Polygonum sachalinense névvel lett bevezetve 1886-ban a növény Troyes-ba (Franciaország) került, mert decoratióra alkalmasnak mutatkozott; ujabban kiderült, hogy e növény akár zölden, akár szárazan takarmányozásra is igen jól használható, a tehenek, lovak, kecskék stb. igen szeretik. Ezen szibériai növény évelő s igen edzett, kibírja a legnagyobb meleget és a legerősebb hideget is, szereti a nedves fekvést, de száraz helyen is jól diszlik. Üres, részekre osztott szárai 2—3 m magasak, váltakozó levelei 30 cm. hosszúak és 20 cm. szélesek. A növény számos gyökérhajtást képez, melyek kiszáradván, a növény sűrű bokrot alkot. Minden talajon megerem, őszszel a szárok elhalnak, de a gyökerek tavasszal korán hajtanak. A szaporítás az indák elültetése vagy a dugványok által történik, melyek gyorsan meggyökeresednek. Nagyban mivelés czéljából a jól meglazított földön 1 m. távolságra ültetjük, és pedig márczius vagy szeptember hónapban. A szárok fejlődése tavasszal igen gazdag és gyors, mert három hét alatt 2—3 m magasak lesznek s a nyár folyamában jelennek meg a halvány, sárgás-fehér virágok. Az egyszeri ültetés örök időkre való s egyéb dolgunk nincs vele, csak arra kell ügyelni, hogy a szomszédba ne menjen. Amint tavasszal 1—1 1/2 m magasak lesznek, azonnal kaszálhatók s etethetők;

azután másodsor, sőt harmadsor is kaszállhatjuk, az utolsó kaszálás ősszel a hideg beálta előtt történjék. Az első évben, míg a gyökerek meg erősödtek, a hajtásokat kimélni kell. Doumet-Adamson számításai szerint a zöldtermés a talaj minőségéhez képest 200 000 - 400 000 kg.-ot tehet 1 H/a.-on. A virágot a méhek igen szeretik s a sávyakás izü levelekből főzeléket és mártalékokat készítenek.

— **Malacz-takarmányul némelyek az árpát, mások a tengerit tartják jobbnak.** Erről a tárgyról több ízben szólottunk már és a nagybani praxis eredményére, tapasztalására hivatkozva bizonyítani igyekeztünk, hogy az árpa jobb malacznevelő takarmány a tengerinél. E mellett bizonyít az a kísérlet is, mely a szóban levő kérdést illetően a hírneves minnesotai amerikai kísérleti állomás tenyésztésében megejtett pontos ellenőrzés mellett 34 darab állattal. E kísérletből is kitűnt, hogy csupán tengerivel táplált malaczoknál és egyáltalán fejlődő sertéseknél a zsir-lerakodás nagymérvű, az izmok és csontok fejlődése pedig nem megfelelő; ezek a malaczok nem voltak olyan erőteljesek és egészségesek, mint azok, melyek tisztán árpán neveltettek fel s ezen a jó takarmányon teljesen normalison fejlődtek. Ha mindannak daczára, a mit a tengeriről, mint malacz-nevelő takarmányról tudunk, tengerivel kell malaczainkat etetni, tegyünk számítászt azt illetően nem lenne-e jutányos a malaczoknak szánt tengeri egy részét eladni, árán korpát vásárolni és ezzel kevert tengerit adni a malaczoknak, hogy így kellő mennyiségű fehérje táplálékhoz jutva izmaikat és csontjaikat is jól fejleszthessék. Az árpa ugyanis azzal van előnyben a tengeri felett, hogy fehérje anyagokban, husképzőkben és mézanyagokban — csontképzőkben — gazdagabb; a tengeri eme hiányát korpával jól pótolhatjuk, mert a korpa szintén gazdag fehérje és mézanyagokban $\frac{2}{3}$ -rész tengeri dara $\frac{1}{3}$ -rész korpával jobb malacznevelő takarmány a tiszta tengerinél. Több korpát $\frac{1}{3}$ nál nem ajánlunk, e takarmánynak kissé nehéz emészthetősége miatt. A hol hulladék borsó vagy lencse áll rendelkezésre, ezeket a magvakat igen jól értékesíthetjük tengerivel keverten a malaczokkal. Kivált gyors fejlődésű fajtájú malaczoknak leendő jó borsót vagy más hüvelyes magot adni takarmány pótlékul mert eme magvak mézgazdasága a csontok nagy mézszükségletét jól kielégíti.

— **Zsiros Tej. Hogy a tehén zsiros, jó tejeles tejt adjon, mindenekelőtt a teheneket kell gondosan kiválogatni, azokat észszerűen kell tartani és etetni, mert tudvalevő, hogy nem egyes fajok adják a zsiros vagy sovány tejet, hanem egy és ugyanazon faj, ugyanazon egyedinek tejében is nagy különbségre találhatni a minőséget illetőleg.** Mivel ez a tulajdonság átöröklődik, annál kívánatosabb a tehenek gondos kiválogatása. Egyközönséges lactobutyrométer teljesen pontosan megállapítja a tej zsirtartalmát. Csak jó, egészséges takarmányt kell nekik nyújtani. Szálas és erő takarmány, — gyári hulladékok, gyökér- és gumosnővények — köztudomás szerint megfelelő összetétellel kitűnő tápszert adnak a fejőstehénnek. A széna erősíti a gyomoridegeket és előmozdítja a nyálkivárást. Fel nem aprított takarmánnyal nagyobb megtakarítást lehet eszközölni, mint szecskával. Olajpogácsát, darát, és korpát szárazon kell feletetni, még pedig tíz gr. konyhasóval (naponta és fejenként) keverten. A konyhasó előmozdítja az emésztést és az anyagcserét. A gyomor nedvességét elvonó tápszereket forrázva kell adni. Még nagy jelentősége van az etetési idő pontos beosztásának, mely csak hosszú nyugalom után van helyén. A kétszeri etetés igen hasznos; hogy kétszeri vagy háromszori fejés előnyösebb-e, azt teljes biztossággal nem lehet megállapítani. Több kísérlet azt derítette ki, hogy többszöri fajés által a tejben a zsirgolyocskák szaporodnak, a mire nézve a gazdaság többi körülményei is határozók. Végre szükséges, hogy az állatok bőrért alaposan gondozzunk, a mire nézve a gazdaság többi körülményei is határozók. Jól berendezett, tiszta, szellős (de nem léghuzamos) istállók, legyeketől lehetőleg mentesen, elengedhetlen kellékei az észszerű tejgazdaságnak.

Vegyes közlemények.

Szarvasmarhák eladásának- és vásárlásának közvetítése.

A lapunk f. é. 32-ik számának „Körültekintésében” közlött föltételek mellett hazarészünk állattenyésztőinek eladó magyar fajta szarvasmarha eladását, valamint a venni szándékozókknak a vétel lapunk szerkesztősége közvetíti és erre a bejelentéseket a kívánt adatok közlésével elfogadja.

I. Eladásra be van jelentve:

1 drb. 6 éves kitűnő tenyészképes bika; 4 drb. 4 évet és 1 drb. 5 évet töltött tehén, mind vemhes, és 3 drb. 1 éves üsző. Újabban 22 darab vemhes tehén. Ezek közül 3 drb. 3 éves, 6 drb. 4 éves, 7 darab 5 éves, 3 drb. 6 éves, 1 drb. 8 éves, 1 drb. 10 és 1 drb. 12 éves.

II. Kerestetik vételre:

(a Királyhágón tultra)

30 drb. erdélyi magyar fajta tehén tenyésztésre, — nagytestű egyenlő jellegű — 8 év körüliek; kiválóak — ha jó foguak — lehetnek 10 évesek is, melyeknek mind vemheseknek kell lenni. Árak tulzottak ne legyenek.

Az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége.

— **A mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában az illetékes miniszterek egyesítőleg részletes rendeletet bocsátottak ki, a melyből kiemeljük, hogy a törvény 1894. évi január hó 4-én lép életbe, a végrehajtással megbízott illetékes hatóságok teendőikről már értesítve lettek; a törvény életbe léptéig beszerzett és raktározott bor készlet, származásának igazolhatása kivételes intézkedés által van körülírva, s a mennyiben ezen kivételes igazolási móddal az érdekeltektől bor tulajdonosok élni kívánnak, igyekezzenek jövő évi január 4 ig a náluk levő készlet mennyiségét hiteles felvétel által igazoltatni. A rendelet részletesen körülírja, hogy január 4-ke után a borok mely elnevezések alatt jöhetnek forgalomba: (pl. Erdély-marosmenti, Erdély-küküllőmenti, Erdély-borvidéki bor, pezsgő, ürmös, törkölybor stb.) ezért az illető bortulajdnosok már most idejekorán igyekezzenek készletben levő boraiknak a kellő és a törvénynek megfelelő jelzéséről gondoskodni. Részletesebb felvilágosítást szerezhetni a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara irodájában.**

— **A locomobil- és cséplőgépkészítők tanfolyama, melyet az állami ipariskolánál a kereskedelemügyi miniszter évenként rendezni szokott, január hó 2-án nyílik meg s márczius hó végéig tart. E tanfolyamon a gőzmozgony (locomobil) és a különböző cséplőgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulókat felvételnek a 18 életévüket betöltött, irni és olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok, s a különböző gépgyárak főbb munkásai, továbbá gazdatisztek, birtokosok, géptulajdonosok. A belépők erkölcsi bizonyítványt tartoznak előmutatni; a nem önálló munkások ezenkívül, ha munkában állanak, a munkaadótól kiállítandó munkabizonyítványt, ha nem állanak munkában munkakönyvüket tartoznak benyújtani. A tandíj 5 frt, a a mit előzetesen, a beiratkozás alkalmával kell lefizetni. A beiratások f. évi december 15-től január 2-ig tartatnak az intézet helyiségében (Budapest, VIII. ker., Népszínház-utca 8. sz.) Vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is iratkozhatnak. A vidékről jövő tanulóknak január 2-ig nem szükséges személyesen megjelenni az intézetben.**

— **Gazdasági főiskola Budapesten.** A földmívelési miniszter a nyáron érkező hirt össze gazdasági szakoktatásunk reformjának megbeszélésére. Az ankét kimondotta, hogy a reform keresztülvitelénél a miniszternek első sorban egy gazdasági főiskola felállításáról kellene gondoskodnia. Ebben a főiskolában képeznek a magasabb gazdasági pályára készülő ifjúságon kívül azokat is, a kik nem kizárólag gazdasági pályára készülnek s a gazdasági tudományokat pusztán saját va-

gyonuk fejlesztése végett sajátítják el, mint különben politikai téren szereplő főnemességünk legnagyobb része. A földmívelési miniszteriumban azóta egyre készülnek a reformok előmunkálatai. Ezzel kapcsolatban a gazdasági főiskola eszméjének kivitele is munkába kerül. Az új intézetet Budapesten állítanak fel.

— **Farmrendszerü bérletek.** A földmívelési miniszter már rég óta azzal foglalkozik, hogy a 300 holdtól 1000 holdig terjedő kincstári birtokrészeket, melyek telepítésre nem, de azért gazdálkodásra alkalmasak, oly intelligens, szakképzett gazdáknak adja 20 - 25 évi bérleti idő mellett, kik azon gazdálkodva megélhetnek s gazdálkodhatnak. Csak az a baj, hogy kincstári birtokon kevés számú ilyen bérletekre alkalmas terület van, továbbá az, hogy legnagyobb részök ez idő szerint hosszabb vagy rövidebb időre bérbé vannak adva és csak ezen bérletek lejáratát után lesznek farmrendszerü bérletekké átalakíthatók. — Hallomás szerint a vallás és közoktatási miniszter is ily természetű bérletek alapítását tervezi a kezelése alatt álló uradalmakban. Ha a terv csakugyan kivitelre talál, ugy szakképzett, kevés tökével bíró gazdáinkra szép jövő várakozik.

— **Javaslat a mezőrendőrségről.** A képviselőház földmívelési bizottsága Perczel Dezső elnöke alatt tartott f. é november hó 29 iki ülésében tárgyalás alá vette a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslatot. A bizottság többsége a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

— **A keleti marhavész Oroszországban.** Oroszországban a tavalyi keleti marhavész ellenes eljárásai aligha lehettek nagyon megalégedve az intéző körök, azért a belügyminiszterium kebelében létezett állategészségügyi osztályt megszüntették s helyébe a kincstári uradalmak miniszteriumában nagyobb s hathatósabb körrel bíró osztályt állítottak fel.

— **Magyarországi tehenek Bulgáriában.** Összes az alpesi tartományokból importált Montafoni faj tehenek egy része a budapesti tejcsarnok tulajdonát képező mácsai borjunevelő telepén kitűnően beváltak. A bolgár kormány most két tehenet rendelt belőlük a sofiai udvar számára, s azok ez idő szerint már el is értek rendeltetésök helyére.

— **A vegykísérleti állomások szervezése** ügyében tárgyalás volt a földmívelésügyi miniszteriumban Miklós Ödön államtitkár elnöke alatt. Az értekezleten a budapesti és kolozsvári vegykísérleti állomások tisztviselői s a gazdasági tanintézetek vegytanatórai is részt vettek. Az értekezlet azon szervezési szabályok megállapításával foglalkozott, melyek segítségével az intézmény sikerült működését biztosítani lehetne.

— **Telepítés. A földmívelési miniszter** — mint a Magyar Értesítő jelenti — telepítési célokra megvette a Teleki Sándor gróf örökösaitől a sármási uradalmat 550 000 frt vételáron.

— **Oroszország gabonatermése 1893-ban.** A szeptérvári főkonzul jelenti a következőket: Az orosz birodalom területén — Kaukázus kivételével — termett az első megközelítő becslés szerint:

	1893-ban	1892-ben	1803—1897 évek átlagában
	millió c e t w e r t e k b e n		
Buza, őszi	14 67	15.28	12.52
Buza, tavasz	43.59	29.38	29.87
Rozs	131 07	108 89	118.99
Zab	117.18	80 47	95.27
Árpa	40.14	31 49	26.18
Tatárka	9.96	8.40	10.04
Köles	11.08	10 09	8.67
Tengeri	4.86	3.68	3.85
Borsó	2.91	3 63	2 39

A termés tehát gabonanemüekből általában véve jobb volt nem csak az 1892-iki, hanem az 1883—1887-iki termésnél is. Különösen jól sikerült a rozs zab és árpa.

Nagy-Körös szőlőkertjeiben, a mint az a fogyasztási adóhivataloknál történt bejelentésekből tudható, ez évben 9000 hektoliternél valamivel több bor termett. A termés, ha a szőlőkivitel nem lett volna oly feltűnően nagy, sokkal több is lett volna. Eddigélé körülbelül 600 hl. kelt el kivitelre s így Körösön még mindig tekintélyes mennyiségű bor marad.

Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási szakosztályának 1892. évi

Z Á R S Z Á M A D Á S A.

Bevétel.	1892.				Kiadás.				
Áthozat 1891. évről.			2175	22	Kiállítási számlán:				
Kiállítási számlára	8419	87			Jutalomdíjakra	5369	47		
Bevárandó részjegy hátral. sz.	70	—	8489	87	Vegyes kiadásokra	1979	51	7348	98
					Építkezési számlára			188	50
					Részjegy visszaváltási számlára			30	—
					Jutalomdíj-tartalék sz.			27	90
					Átvitel 1893. évre készpénzben			3069	71
			10665	09			10665	09	

Kolozsvárt, 1892 december 31-én.

KOLOZSVÁRI KISEGÍTŐ TAKARÉKPÉNZTÁR-SZÖVETKEZET.

CSERMÁK,
g. e. pénztárkezelő.

KÖVÁRY.

Az 1892-ik évet illető számadást és okmányait megvizsgálván, azokat helyeseknek találtuk.

Kolozsvárt, 1893. április hó 20-án.

Vörös Sándor.

'Sigmund Dezső.

Bevárandó részjegy hátralékok.

Főkönyv 23. lapján.

Tartozik.	1892.				Követel.				
Befizetésekért			70	—	Áthozat 1891. évről			2180	—
Átvitel 1893. évre			2110	—				2180	—
			2180	—					

Részjegy visszaváltási számla.

Főkönyv 36. lapján.

Tartozik.	1892.				Követel.				
Bevárandó részjegy hátralékok			2180	—	Áthozat:				
1892-ben kisorsolt 50 szelvényért			500	—	Kisorsolandó és visszaváltandó szelvényekért	12500	—		
1892-ben kifizetett 3 szelvényért			30	—	1888—91-ben ki nem fizetett szelvény	1190	—	13690	—
					Részletfizetésért			70	—
Átvitel:					1892-ben kiadott 5 részjegyért			250	—
Visszaváltandó	12250	—			1892-ben kisorsolt 50 szelvényért			500	—
1888—92-ben ki nem fizetett szelvényért	1660	—	13910	—	Bevárandó részjegyhátralékok			2110	—
			16620	—				16620	—

Építkezési számla.

Főkönyv 21. lapján.

Tartozik.	1892.				Követel.				
Geng Á. lakatos számlája			33	75	Egyenleg			188	50
Rátz M. építész			86	75					
Máté M. bádigos			15	60					
Gergely Ferencz			52	40					
			188	50				188	50

Kiállítási számla.

Főkönyv 37—39. lapján.

1892.

Tartozik.

Követel.

Kiadásokért:					Bevételekért:				
Jutalomdíjakra:					Államsegély			3000	—
Aranyban	4240	47			« díjakra			2880	—
Kézpénzben	1129	—	5369	47	Városi jutalomdíj 189 1/2-re			200	—
Nyomtatvány			405	75	Gróf Bényffy György ur által ajándéko-			47	—
Földmunka			81	40	zott 100 frank			20	—
Biztosítás			116	71	Vegyesekből			199	17
Tiszteletdíjak			455	—	Takarékpénztári elhelyezmény kamatja				
Postaköltség és nyugtabélyeg			126	71	Kiállítási jövedelem:				
Ór fizetése			75	—	Beléptijegyek, füzet és katalogusból	1039	30		
Vegyes kiadások			718	94	Helypénzekből	1034	40	2073	70
Egyenleg			1070	89				8419	87
			8419	87					

Jutalomdíj-tartalék számla.

Főkönyv 41. lapján.

1892.

Tartozik.

Követel.

Ifj. Lészay Ferencz ur által a mult évben ajándékozott 60 frank kiadatott									
Atvitel 1893. évre			27	90	Áthozat 1891. évről			824	49
			796	59					
			824	49				824	49

Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási szakosztályának

1893. évi

ZÁRSZÁMADÁSA.

Bevétel.	1893.		Kiadás.	
Át hozat 1892. évről	3069	71	Kiállítási számlán	4418 56
Kiállítási számlára	6600	42	Építkezési	660 09
Bevárandó részjegy hátral. sz.	50	—	Részjegy visszaváltási sz.	150 —
			Átvitel 1894. évre készpénzben	4491 48
	<u>9720</u>	<u>13</u>		<u>9720 13</u>

Kolozsvárt, 1893. december hó 12-én.

KOLOZSVÁRI KISEGÍTŐ TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

CSERMÁK,
g. e. pénztárkezelő.

KÖVÁRY.

Az 1893-ik évet illető számadást és okmányait megvizsgálnán, azokat helyeseknek találtuk.

Kolozsvárt, 1893. december hó 15-én.

Vörös Sándor.

'Sigmund Dezső.

Bevárandó részjegy hátralékok.

Főkönyv 23. lapján.
1893.

TARTOZIK.	1893.		KÖVETEL.	
Befizetésekért	50	—	Át hozat 1892. évről	2110 —
Átvitel 1894. évre	2110	—	Folyó évben tett aláírásokért	50 —
	<u>2160</u>	<u>—</u>		<u>2160 —</u>

Részjegy visszaváltási számla.

Főkönyv 36. lapján.
1893.

TARTOZIK.	1893.		KÖVETEL.	
Bevárandó részjegy hátralékok	2110	—	Át hozat:	
1893-ban kifizetett 15 szelvényért	150	—	Kisorsolandó és visszaváltandó szelvényekért	12250 —
Átvitel:			1888—92-ben ki nem fizetett szelvény	1660 — 13910 —
Visszaváltandó	12300	—	1893-ban kiadott részjegyért	50 —
1888—93-ban ki nem fizetett szelvényekért	1510	—	Bevárandó részjegy hátralékok	2110 —
	<u>16070</u>	<u>—</u>		<u>16070 —</u>

Építkezési számlán.

Főkönyv 21. lapján.
1893.

TARTOZIK.	1893.		KÖVETEL.	
Baranyai és Bell bádigos	660	09	Egyenleg	660 09

Kiállítási számlán.

Főkönyv 42—43. lapján.

1893.

TARTOZIK.

KÖVETEL.

Visszatérített államsegély (díjakra)	3034	—	Államsegély	5905	22
» helypénzek	632	10	Helypénzek	632	10
Nyomtatványok	158	35	Takarékpénztári elhelyezmény kamatja	63	10
Biztosítási díj	50	78			
Postaköltség és nyugtabélyeg	151	81			
Ór fizetése	55	—			
Vegyes kiadások	336	52			
Összesen	4418	56			
Egyenleg	2781	86			
	6600	42		6600	42

Jutalomdíj-tartalék számla.

Főkönyv 41. lapján.

1893.

TARTOZIK.

KÖVETEL.

Átvitel 1894. évre	796	59	Áthozat 1892. évről	796	59
------------------------------	-----	----	-------------------------------	-----	----

— Németország külföldi borkereskedelme az 1892-ik évben, a legközelebb megjelent hivatalos statisztikai kimutatás szerint következőleg alakult:

Bevitel	méternáza	értéke márkában
bor és must hordóban	772,026	42.240,003
vörösbőr összeháztási cselokra . . .	114,432	2.426,000
konyak-gyártásra szánt bor	4,930	59,000
bor palaczkban	9,179	1.869,000
pezsgő	17,859	4 018,003

Kivitel	méternáza	értéke márkában
bor és must hordóban mindössze	148,252	10.889,000
bor palaczkban	59,707	9.365,000
pezsgő	18,047	2 220,000

A kivitel körülbelül megfelel a német birodalom átlagos évi borkivitelnek, ellenben a bevitel körülbelül 200,000 mmászával felülmulja az átlagos bevitelt.

Piaczi értesítő.

**Budapesti áru- és értéktőzsde.
Gabonatőzsde.**

Az összes gabona nemekben gyér forgalom, lanyha irányzat és árak mellett volt az egész héten át.

Hivatalos effektív-árak:

	frtól.	frtig.
Buza	7.25	7.75
Rozs	5.65	5.85
Árpa	6.35	9.25
Zab	6.80	7.30
Tengeri	5.20	5.30
Repce	—	—
Köles	4.50	4.90

Határidőzlet gyenge forgalom mellett alacsony amerikai jegyzésekre lanyha irányzat.

Terménytőzsde.

A terménytőzsdén zsiradékárak lanyhák; kérés megengedtetett. Szilva irányja gyengébb, szilvaiz üzletlens.

Szilva boszniai kereskedelmi áru 7.25 frt 130 szemes 7.50 frt.

Értéktőzsde.

Bécsből jelzett kedvező pénzállás és a külföldi tőzsdék javult zárlatai kezdetben igen szilárd irányzatot juttattak kifejezésre. A nemzetközi piac összes értékei különösen a két hitelrészvény és a vasutak emelkedésnek indultak. A helyi piacon tulnyomóan vételkedvel találkoztunk. Az iparértékeken kívül a helyi pénzintézetek iránt is mutatkozott érdeklődés. Valuták s ércváltók változatlanul záródnak.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vörös lóhere a lefolyt héten csehországi vevők által valamivel jobban kerestetett s ennek folytán az uralgó lanyha irányzat némileg szilárdabbá vált. Mindazonáltal nagyobb a kínálat mint a kereslet, minél fogva a hét végével az árak lehanyatlottak a megelőző hét árfolyamaira.

Luczernát igen kerestek, de a kérés nem voltak létesíthető, minthogy áru hiányában kínálatok nem voltak és immár látjuk, hogy az ebbeli idejű termésünket képezően alulira kell becsülnünk, minthogy a legutóbbi hetek cséplési eredményei nagy csalódásokat szültek, a menyiben az annak idején nagyon is alacsonyra becsült maghozamok ujjalag 20-30%-al kevesebbeknek bizonyultak. Néhány kisebb tétel nyersáruért melyekben sok volt az idegen keverékrész 70-74 frtot követeltek.

Muharmagot kerestek és magasabb árákon fizették. Bükköny kivitelre ebbeli nagy mennyiségek kerültek forgalomra.

Takarmányrépamag. A mint most bebizonyul oly gyenge a magtarmás, hogy bajosan lesz a szükségletnek akár csak fele fedezhető. Ennek következménye pedig az, hogy az árak oly módon emelkedtek, a mikép eddig soha

Jegyzeteink 100 kilonkint Budapesten érte:

Vörös lóhere nagyszemű	68-73 frt.
Vörös lóhere aprószemű	62-65 frt.
Luczerna idejű termés	68-74 frt.
Baltaczim	16 1/2-17 frt.
Muharmag	6 1/4-7 frt.
Bükköny	7 1/2-8 1/2 frt.

Kolozsvár, 1893. decz. 14-ről. Tiszta buza 6 frt — kr. 7 frt — kr. Rozs 4 frt 60 kr. 4 frt 80 kr. Törökbuza 4 frt 70 kr. 4 frt 80 kr. Zab 5 frt 80 kr. 6 frt — kr. Széna 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. Métermánsánként. Fa kemény nem usztatott 3 frt. (Köbméter.) Fagygyugyertya öntött 44 kr. Marhahus 52 kr. Konyhaliszt 7 kr. Rizs 20 kr. Gyöngykása 20 kr. Borsó 18 kr. Lencse 18 kr. Paszuly 8 kr. (Kilogrammonként.) Burgonya 3 frt. (Hectoliter) Savanyu káposzta 5 kr. Savanyu répa 10 kr. (Kl.) Kőső 9 kr. Disznózsír 68 kr. Bors 1 frt 50 kr. Hagyma 10 kr. Fokhagyma 20 kr. (Kilogrammonként.)

Sertésvásári jelentés. Budapest-Kőbánya, 1893. december 15-én. Az üzlet szilárd volt.

Heti átlag árak: magyar válogatott áru 320-380 klg. nehéz 46-46 1/2 kr. 280-300 klg. nehéz 46-46 1/2 kr. Öreg 300 klg. tuli 45-45 1/2 kr. Vidéki sertés 43-45 kr. Szerb 40-45 kr. Román — kr. tiszta klgk, páronkint 45 klg. életsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Eleség árak: Tengeri frt 5.50. Árpa frt 7 — Kőbányán átvéve.

Kimutatás.

Debreczen sz. kir. városban az 1893. év december hó 12-én tartott hetivásárról.

Ló felhajtató 250 darab, eladatott 130 darab. — Marha felhajtató 2300 drb, eladatott 522 darab. — Sertés felhajtató 4750 drb, eladatott 3200 drb.

Árak a régiék.

**Erdélyi piaci árak.
(Árak krajzárókban.)**

A piaci cikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Szegvár
Tiszta buza	mm.	715	700	706	525	650	731	750
Elegy buza	"	600	—	709	400	600	667	548
Rozs	"	500	462	442	350	525	485	443
Árpa	"	—	540	560	—	—	559	—
Zab	"	700	545	520	250	500	565	550
Törökbuza	"	455	600	555	400	400	486	547
Széna	"	350	375	375	180	350	210	170
Alomszalma	"	200	110	110	90	250	130	129
Túzifa	km	275	250	600	400	250	350	340
Marhahus	kg.	40	44	44	48	44	62	52
December		9	7	14	9	2	17	14

A piaci cikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Szekely-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	760	650	625	700	760	—	625
Elegy buza	"	600	500	550	600	585	—	450
Rozs	"	420	460	480	550	470	—	450
Árpa	"	520	500	530	550	—	—	450
Zab	"	480	520	540	600	490	—	525
Törökbuza	"	520	260	460	500	560	—	450
Széna	"	450	240	240	250	300	—	200
Alomszalma	"	200	120	120	100	150	—	30
Túzifa	km.	220	250	260	200	240	—	265
Marhahus	kg.	44	40	36	48	40	—	44
December		20	11	7	25	12	—	18

A piaci cikkek	Mérték	Brassó	Csikserede	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erszékét város	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	—	—	620	640	760	769	—
Elegy buza	"	—	—	600	400	610	700	—
Rozs	"	—	—	440	380	550	450	—
Árpa	"	—	—	—	360	—	—	—
Zab	"	—	—	450	360	590	500	—
Törökbuza	"	—	—	480	420	500	444	—
Széna	"	—	—	580	—	240	200	—
Alomszalma	"	—	—	180	—	180	150	—
Túzifa	km	—	—	220	300	270	300	—
Marhahus	kg.	—	—	40	40	46	48	—
December		—	—	14	29	15	10	—

Felelős szerkesztő és kiadó:

Szenterzsébeti Szakáts Péter.

Főmunkatárs: Nagy Kálmán.

Alapított 1848-ban.

FREUND A. és FIA

csász. és kir. szabadalmazott

nyereg-, szij- és bőrdárúk gyára

BUDAPEST,
IV. Koronaherceg-utca 3. szám.



Nagy választék löszerszámok, nyergel, ostarok, zablak, lópokróczok, istálló-szerek, lönyiró ollók és úttazó-czikkekben, szivar- s szivarka-tárcák legjobb izlésű kivitelben jutányos árákon. — Előírással nyergeszerelések tényleges és tartalékos tiszta urak részére legolcsóbb árákon.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

118. (11-20).

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

phosphor nitrogén kali

műtrágyáit

nemkülönbön szabadalmát képező

különlegességeit

mindennemű gazdasági növényekre.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld

(4-10)

az igazgatóság.

500 forintot nem igérek

nem is adok egyetlen mell- vagy tüdőbetegnek sem, mert az

American coughing cure

használata ezeket gyógyított meg, mely a leghatékonyabb **gyógynövények-, gyökerek- és növényekből áll**, a köhögést, rekedtséget, hurutot, nyálkásodást és a gége csiklandozást azonnal megszünteti

Az „American coughing cure“

minden országban a legkiválóbb szaktekintélyek által mint kitűnő csillapító-szer van elismerve.

A község előljáróság bizonyítványára féláron.

Számtalan elismerés és köszönőirat érkezik be naponta.

Ára egy üvegnek 1.50 frt, 3 üveg 4 frt az ár előleges beküldése vagy utánvétel mellett.

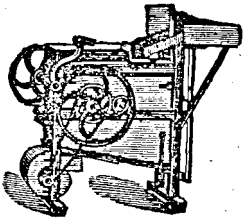
Ausztria-Magyarországban valódi csak **Mdyer Ernő** főraktárában kapható

Budapest, VIII. Lujza-utca 20.

(1-6)

Kukoricza-morzsolók

kéz és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.



126 (5-10)

Gabona-rosták,
Konkolyozók (trieurök),
Széna- és szalmasajtók,
Takarmány-füllesztők,
Takarék-főző-üstök,
Szeckavágók,
Répa- és burgonyavágók,
Darálók

elismert legjobb minőségben és szerkezettel készülnek

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

gazdasági gépgyárában

BÉCS, II/1, Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek ingyen. — Képviselek felvételnek.

Luczernát, bükkönnyt, muharmagot

legmagasabb napi áron

vásárol

MAUTHNER ÖDÖN

MAGKERESKEDÉSE

Budapesten, Andrassy ut 23. sz.

1 (51-52)

1893. Vetőgép versenynél Attrakon, az első díjat ismét Kühne E. „Hungaria Drill“ sorvetője nyerte el.

KÜHNE E. gazdasági gépgyára Mosonban.

(Alakult 1856.)

Főraktár: Budapest, VI. ker. Váci-körút 21.

ajánlja:

Ventzky-féle szab. takarmány füllesztőt három nagyságban.

(Többszörösen kitüntetve, legutóbb 1893. szeptember hóban Bécsben tartott versenyen. Elismerő bizonyítványokkal szívesen szolgálok.)

Répa- és burgonyamosók, Répavágók és zuzók; szeckavágók, darálók és kukoricza-morzsolók minden nagyságban. Takarmánykamrák teljes berendezése, szelelő magtárrosták, konkolyozók, gabnatartók sat. sat. raktáron.

124. (9-11)

1893. szeptember Bécs. Első díj. a mezőgazdasági miniszterium nagy ezüst érme takarmánykészítő gépeiért.

